

ده مهارت ضروری
برای نسل دیجیتال

اگر در خصوص این موضوع
سؤالی دارید و می‌خواهید آقای حق پناه
به شما پاسخ بدهند، حتماً به مدیر کانال
رشد جوان در پیام‌رسان شاد پیام دهید.
#پرسش‌های دقیق

آزادم بذار

حسین حق پناه

شما نسلی هستید که فاصله جدی با نسل‌های گذشته دارید و حتی نام‌ها و برچسب‌هایی در دنیا برایتان در نظر می‌گیرند. اگر به این برچسب‌ها و تعاریف‌ها رجوع کنیم، حتماً با هم به یک حرف مشترک می‌رسیم.

در تعریف نسل شما، یک برچسب جهانی مطرح شده است؛ به شما می‌گویند نسل «زد». به نسل‌های قبل از آن «ایکس» و «وای» گفته می‌شود که نسبتی با تاریخ معاصر ایالات متحده آمریکا دارد. ایکس یک نسل ناشناخته است که پس از جنگ جهانی دوم در آمریکا به طور خاص شکل گرفت و با جامعه اروپا که به طور مستقیم درگیر جنگ جهانی دوم است، تا حدی انطباق دارد. این طبقه‌بندی مخصوص ایران نیست.

در ایران نسل‌ها با دهه‌های ۶۰، ۷۰ و ۸۰ یا نسل‌های اول، دوم و سوم انقلاب اسلامی یا نسل اصلاحات و سازندگی، با توجه به اتفاقات، طبقه‌بندی شده‌اند. یعنی متناسب با عقاید سیاسی و اجتماعی ایران، یا حداقل با تقلیل‌گرایی به دهه این کار را کرده‌ایم.

من نسل زد را برای نام‌گذاری از دهه هشتادی‌ها دقیق‌تر می‌دانم. چرا؟ چون نسل شما در ایران، توکیو، کالیفرنیا، اروپا، شرق و غرب عالم تقریباً همین مشخصات را دارند. شاید برای اولین بار ویژگی‌هایی را در شما به عنوان یک جوان ایرانی می‌بینیم که خیلی از آن‌ها را در جوانان غربی یا دیگر جوانان شرقی هم پیدا می‌کنیم.

۱۰
رشد
جوان
آبان ۱۴۰۳

کسی شبیه تو

می‌توانم این‌طور برایتان بگویم که ابزارها امکان روبه‌رو شدن با موضوع نسل‌ها را به صورت فرامرزی به وجود آورده‌اند. به طور خاص، به واسطه اینترنت، وب تعاملی، شبکه‌های اجتماعی و ابزار دیجیتال، شما با جامعه بیرونی هم‌گرا شده‌اید. این ابزار از روز اول که به دنیا آمده‌اید در دست‌رستان بوده است. نسل شما فرق دارد با نسل قبلی که مهاجر دیجیتال بودند. نسل قبلی یعنی دنیای واقعی را زیست کرده و بعد به تدریج، کارکرد به کارکرد، ویژگی به ویژگی، محصول به محصول و خدمات (سرویس) به خدمات به سمت اینترنت و ابزار دیجیتال آمده است. نسل قبلی آرام‌آرام با این ابزار آشنا شده است و با شما بسیار فرق دارد. شما بومی دیجیتال محسوب می‌شوید. از وقتی چشم باز کرده‌اید این ابزار را دیده‌اید و همه امکانات را یکجا دریافت کرده‌اید.

پس بعضی از ویژگی‌های شما فرامرزی هستند. اما آنچه باعث ایجاد تفاوت بین جوان ایرانی و غیرایرانی می‌شود، عبارت است از:

۱. زمینه‌های اجتماعی، تاریخی و جغرافیایی که در ایران وجود دارد؛ برای مثال زبان که اهمیت آن در حال کم شدن است.

۲. بستر ظهور و بروز هویت.

به نظر من، برای شما بهترین تعبیری که می‌شود به کار برد، نسل دیجیتال است. ویژگی مشترک نسل شما وقایع مهم سیاسی، اجتماعی، تاریخی و اتصال این نسل از ابتدا به دنیای دیجیتال و ابزار فناورانه است.

من همینم که هستم

برای شناخت نسل شما به دو پرسش می‌رسیم:

• جوان از نظر ما کیست؟

• ما برای نسل شما کیستیم؟

این موضوع یک موضوع جامعه‌شناختی است و صرف تقسیم‌بندی نسل کارکرد ندارد. آنچه باعث شکل‌گیری یک نسل می‌شود، وقایع شاخص سیاسی، اجتماعی و تاریخی است که برای این نسل حافظه تاریخی و زمینه هویتی مشترک می‌سازد؛ حتی اگر واکنش‌ها متفاوت باشند. آیا هر تغییری از نسلی به نسل بعد، شکاف یا گسست نسلی است؟ گسست یا شکاف نسلی بد نیست. اگر نبود بشر پیشرفت نمی‌کرد و تمدن‌ها و فرهنگ‌ها رشد نمی‌کردند. اصلاً نسل جدید باید با نسل‌های قبلی متفاوت باشد و چارچوب نسل قبل را بشکند.

وقتی می‌شود از شکاف یا گسست به عنوان امری منفی حرف زد که نسل جدید آنچه را در لایه‌های عمیق فرهنگی نسل قبلی و در لایه ارزش‌ها، باورها، آرمان‌ها و اعتقادات وجود داشته است، زیر پا بگذارد و مسیر رشد و توسعه نسل خود را در تقابل با نسل قبلی تعریف کند. این‌گونه می‌شود از شکاف و گسست به عنوان امری منفی حرف زد.

نکته دیگر اینکه وقتی از نسل حرف می‌زنیم یک تعریف سطحی وجود دارد. فکر می‌کنیم نسل قبلی همه یک باور و اعتقاد داشتند. شاید در جامعه سنتی روستایی می‌شد این دید را پذیرفت، ولی در جامعه نوین که تکثر بخشی از هویت جامعه است، نمی‌توان با این دید برخورد کرد. کما اینکه در نسل جنگ، شهیدان بسیاری داشتیم، اما جوان‌هایی هم بودند که با فرهنگ دفاع مقدس و جهاد بیگانه بودند. وقتی بخواهیم از شکاف نسلی حرف بزنیم، همیشه گسست یا شکاف درون نسلی وجود دارد نه میان نسلی.

در حال حاضر آن شکاف درون نسلی خیلی بیشتر خودش را بروز داده است؛ در گذشته امکان بروز نداشت. چرا که در گذشته امکان روایت و هویت‌یابی جمعی و شبکه‌سازی وجود نداشت. الان با شما به عنوان یک جوان طرف هستیم که هر لحظه به صورت سیال می‌توانید یک گروه اجتماعی تشکیل دهید. هویت، زبان و سبک زندگی بسازید و شش ماه دیگر اثری هم از آن گروه نباشد و آن افراد هویت جدیدی متفاوت با باور قبلی خود ساخته باشند. نسل قبلی اجازه چنین رفتاری را نداشتند. در نهایت می‌توانستند عکس یک خواننده را روی دیوار اتاقشان بچسبانند. ولی در جامعه امروز شما با افتخار می‌توانید بگویید من هوادار آن بازیگر یا بازیکن فوتبال هستم.